

«Ислам азыркы светтик мамлекетте»

II Эл аралык конференциянын

КОНЦЕПЦИЯСЫ

Бишкек ш. 15-16 ноябрь 2018-жыл

Негиздеме

Ислам, чыгыш цивилизациялардын тарыхый өнүгүүсүнө жана түптөлүшүнө маанилүү роль ойноп, дүйнө элдеринин маданиятынын бир бөлүгүнө айланды. Кылымдар бою исламдын дүйнө жүзүнө жайылуусу, диний баалуулуктардын жергиликтүү каада-салттар менен маданияттарга ыңгайлашуу жараяны менен байланышкан.

Көптөгөн элдер менен өлкөлөрдүн маданий жана коомдук өнүгүүсүндө исламдын бараандуу орду бар экендиги жалпыга белгилүү. Бирок акыркы жалдары, тарапкерлерди үрөө максатында заманбап технологияларды колдонуусу ыктымал болгон, диний өнүтүү колдонгон фундаменталдык жана радикал кыймылдардын ишмердүүлүктөрүндөгү мүнөздүү багыттын жанданышы байкалууда. Бүгүн ислам менен азыркы светтик мамлекеттин бирге жашап кетүү мүмкүнчүлүгү жөнүндө маселе утур-утур көтөрүлүүдө. Бул жаатта, мамлекет менен диндин өз ара кызматташуусундагы ар кыл үлгүлөр жана мамилелер талдоого алынууда. Мамлекеттин динчилдер менен болгон өз ара кызматташуусунун демократиялык системасын, адам укугу менен эркиндигин коргоп турган улуттук мамлекеттердин чыңдалышын жана улуттук каада-салттарды урматтоону калыптандыруу коомдун ийгиликтүү жана туруктуу өнүгүүсүнүн шарты катары таанылат.

Ушуга байланыштуу, мамлекет менен диний коомчулуктардын өз ара кызматташуусунун ар түрдүү үлгүлөрүн жана механизмдерин иликтөө, мамлекеттик органдардын өкүлдөрүнүн, академиялык, эксперттик коомчулуктун катышуусу менен диний чөйрөнү жөнгө салуу жана радикализм менен экстремизмдин алдын алуу, ага каршы күрөшүү маселелерин талкуулоо орчундуу болуп эсептелинет.

Эл аралык кызматташуунун жана тажрыйба алмашуунун негизинде, аталган маселелерди талдоо жана талкуулоо, дин чөйрөсүндөгү мамлекеттик саясатты жакшыртуу үчүн шарттарды түзүп берет.

Конференциянын максаты жана милдеттери

Конференциянын максаты – кырдаалды талдоо, орчундуу маселелерди талкуулоо жана мусулман коомчулугундагы мамилелердин шайкештик ыкмаларын издөө, дин чөйрөсүн демократиялык башкаруудагы натыйжалуулукту жогорулатуу, ошондой эле радикалдашуунун жана экстремисттик идеялардын жайылуусун алдын алуу боюнча сунуштамаларды иштеп чыгуу.

2017-жылдын 28-29-сентябрында Бишкек шаарында Кыргыз Республикасынын Президентинин колдоосу менен “Ислам азыркы светтик мамлекетте” аталышындагы I Эл аралык конференция өткөрүлүп, жыйынтыгында Бишкек декларациясы кабыл алынган. Аталган Декларацияны кабыл алуу, исламдын азыркы светтик мамлекеттеги орду жана исламдын өнүгүү маселелерин талкуулоо үчүн жогорку деңгээлдеги эл аралык эксперттик аянтты уюштуруу боюнча долбоорду мындан ары өнүктүрүү негизин түптөдү.

Экинчи этапты ишке ашыруу алкагында 2018-жылдын 15-16-ноябрында Бишкекте II Эл аралык “Ислам азыркы светтик мамлекетте” конференциясы болот. Аталган конференцияда төмөндөгү маселелерди талкуу пландаштырылган:

1. Диний жана динтаануу билим берүү үлгүлөрү жана тажрыйбалары

Салттуу эмес диний идеологиялардын таасирин кыскартуу жана жарандардын радикал агымдарга азгырылуусун алдын алуу максатында, катышуучу-өлкөлөрдүн диний билим берүү системасын өнүктүрүү маселелерин карап чыгуу зарыл. Диний ишмерлерди даярдоого багытталган билим берүү, азыркы светтик мамлекеттин алкагында элдик салттарды жана маданий баалуулуктарды илгерилетүү үчүн кызмат кыла алат. Светтик билим берүү системасындагы өлкөлөрдүн топтолгон динтаануу сабактарын окутуу тажрыйбасы, талдоону жана жалпылоону талап кылат.

2. ЖМКларда жана Интернетте диний маселелерди чагылдыруу

Ааламдашуу жана маалымат технологиясынын өнүгүү жараянында, ЖМК менен Интернет коомдук пикирди калыптандыруудагы маанилүү куралга айланууда. Дин маселелери көбүнесе конфессия аралык чыңалуунун сыны жана себептеринин пайда болуу объектиси болуп келет, ал эми Интернет мүмкүнчүлүктөрү ар кандай радикал жана экстремисттик агымдардын деструктивдүү пикирлерин жайылтуу үчүн колдонулууда. Коомдогу тынчтыкты жана ынтымакты алдыга жылдырууда диний негиздеги басмырлоонун, ксенофобиянын жана чыр-чатактардын пайда

болуусуна жол бербеген, диний мүнөздөгү объективдүү жана туура маалыматты берүүдөгү ыкмалар менен мамилелерди талкуулоо орчундуулукту жаратып келет.

3. Азыркы коомдо диний аялдардын ролу

Азыркы жана салттуу коомдогу агартуу, билим берүү жана тарбия берүү процесстеринде коомдун жана мамлекеттин бардык тармагында аялдар активдүү тартылуу менен маанилүү роль ойноп келүүдө. Аялдардын дүйнөтаанымы, билими жана жүрүм-туруму үлгү болууда жана балдарды тарбиялоодо маанилүү болуп, жакындарга жана айланадагы адамдарга таасир берип келишет. Ушуга байланыштуу, азыркы коомдо жана диний коомчулуктарда аялдардын ролу абдан маанилүү болуп саналат.

Аталган эл аралык конференция Кыргыз Республикасынын Президентинин колдоосу алдында, ар кайсы өлкөлөрдүн мамлекеттик органдарынын, эксперттик коомчулуктарынын өкүлдөрүнүн, ошондой эле диний жана экстремизмге каршы күрөшүү маселелеринде алектенген эл аралык уюмдардын (БУУ, ЕККУ ж.б.) катышуусу менен өткөрүлүүдө.